Paul Csavdari

Creațiunea - între mit și rațiune

De ce „doi oameni într-o grădină” nu pot explica Creația

Ideea că întregul destin al omenirii începe cu doi indivizi izolați într-o grădină este una dintre cele mai persistente ficțiuni religioase ale lumii. Ea traversează Vechiul și Noul Testament, Coranul și teologiile derivate din ele, devenind un model mitologic universal al „omului căzut”. Dar în lumina textului originar — Geneza 1, așa cum este restaurat în Mekorah— această poveste se destramă. Nu doar teologic, ci rațional, moral și biologic.

1. O lume imensă pentru doi oameni — absurdul proporției

Dacă Dumnezeu ar fi creat o planetă vastă, complexă, plină de resurse, doar pentru a o încredința unui cuplu, înseamnă că ar fi acționat contrar propriei rațiuni. Pământul nu este un laborator pentru doi indivizi; este un sistem complet, un mediu calibrat pentru viață în pluralitate.

Un Dumnezeu rațional nu creează infinitul pentru a-l popula cu doi oameni și o narațiune morală de grădină.
Chiar și din perspectivă naturală, acest model este incoerent: nicio specie nu poate proveni dintr-un singur cuplu fără să se autodistrugă genetic în câteva generații.

Prin urmare, povestea Edenului nu descrie o realitate biologică, ci o alegorie religioasă.
Dar o teologie care transformă alegoria în doctrină se rupe de adevăr.

2. Geneza 1 — nu o pereche, ci o specie

Textul autentic al Genezei 1, în lectura Mekorah, nu vorbește despre doi oameni, ci despre o specie întreagă. Termenul ebraic ʾāḏām nu înseamnă „un om”, ci „pământenii” — ființele pământului. Creația lor este simultană, plurală și globală:

„Și Dumnezeu a zis: Să fie Pământeni după chipul Meu... și Dumnezeu i-a creat, bărbat și femeie i-a creat.”

Aceasta nu este o „poveste despre început”, ci un act de rostire universală.
Dumnezeu nu modelează, ci creează prin Cuvânt.
Nu experimentează, ci ordonează.
Nu separă, ci unifică.

Mekorah reface coerența creației: lumina – pământul – viața – omul.
Totul se desfășoară prin Cuvânt, fără atingere, fără materie modelată.
Aici nu există mit, pentru că nu există conflict.
Nu există „cădere", pentru că nu există inițial o greșeală de construcție.

3. Mitologia și ideea de vină — substituirea sensului prin moralism

Mitul edenic introduce o problemă pe care Geneza 1 nu o conține: vinovăția originară.
Doi oameni „păcătuiesc", lumea devine coruptă, Dumnezeu pedepsește.
Aceasta este o poveste de inspirație mesopotamiană, nu monoteistă.
Ea reflectă o mentalitate a templelor, unde omul este sclavul zeilor și trebuie să plătească pentru greșeala lui.

Dar în Geneza 1, Dumnezeu nu pedepsește.
Nu există o ruptură între Creator și creație.
Omul nu este făcut să ispășească, ci să continue lucrarea Creatorului— prin rațiune, discernământ și grijă față de pământ.

În timp ce mitul transformă viața într-o pedeapsă, Geneza 1 o definește ca responsabilitate morală.
Aceasta este esența diferenței dintre mitologie și adevăr.

4. Realismul creației prin Cuvânt

Mekorah prezintă o ordine clară, compatibilă atât cu rațiunea, cât și cu datele realității:
– Lumina precede formele.
– Mediul precede viața.
– Viața precede conștiința.
– Iar conștiința (Pământenii) este scopul creației, nu un accident.

Nimic în acest proces nu implică magie, conflict sau materie animată prin atingere.
Creația prin Cuvânt este expresia rațiunii divine: ordonare prin intenție, nu modelare prin forță.

De aceea, Geneza 1 este realistă teologic.
Nu e o poveste mitologică, ci o descriere a ordinii morale a universului.

5. Diversitatea ca intenție, nu consecință

Mitul Edenului implică o umanitate uniformă care se diversifică prin degradare (după exil).
Dar realitatea observabilă arată invers: diversitatea umană nu este o deviație, ci o structură inițială.

Mekorah explică asta limpede: Dumnezeu a creat Pământenii în plural — o singură specie, multiple forme, toate bune, toate purtând chipul Său.

Albi, negri, galbeni, roșii — nu descendenți, ci co-originari.
Aceasta nu este doar o teologie a unității, ci și una a demnității: nimeni nu este „copilul căderii”, pentru că nimeni nu a fost născut din vină.

6. De ce mitul persistă

Povestea Edenului a fost convenabilă pentru teologi: oferă un mecanism de control moral.
Dacă omul „a căzut”, el trebuie salvat, iar autoritatea religioasă devine intermediarul mântuirii.
Astfel, mitul perechii originare a devenit fundamentul unei economii spirituale bazate pe vină și iertare.

Dar adevărul nu are nevoie de mit.
Creația reală nu cere mântuire, ci conștiință.
Omul nu trebuie salvat de la natură, ci readus la rațiune.

7. Concluzie: între ficțiune și adevăr

Modelul edenic — doi oameni, un șarpe și o grădină — aparține mitologiei.
Modelul Genezei 1 — creația prin Cuvânt, a unei specii raționale și diverse — aparține adevărului.

Un Dumnezeu universal nu creează local.
Un Creator rațional nu pornește o specie globală dintr-un singur cuplu.
Și un Cuvânt divin nu modelează lut, ci cheamă la existență.

Când Mekorah curăță mitul, rămâne ceea ce era de la început: o viziune coerentă, morală, realistă — Creația Pământenilor, născuți nu din vină, ci din chemarea de a continua lucrarea Creatorului.